

Warszawa, dnia 10 marca 2020 r.

Sygn. akt VI Ka 456/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VI Wydział Karny Odwoławczy w składzie :

Przewodniczący: SSR del. Justyna Dolhy

protokolant: protokolant sądowy Marta Herc

przy udziale prokuratora Ewy Gołębiowskiej

po rozpoznaniu dnia 10 marca 2020 r.

sprawy I. Ł., córki L. i R., urodzonej (...) w O.

oskarżonej z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

A. Ż., córki Z. i B., urodzonej (...) w K.

oskarżonej z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

na skutek apelacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego (...)

z dnia 6 grudnia 2018 r. sygn. akt III K 1069/17

I. uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu(...) do ponownego rozpoznania,

II. zasądza od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego(...)na rzecz adw. Z. K. i adw. A. K. kwotę po 619,92 zł obejmującą wynagrodzenie za obronę z urzędu oskarżonych w instancji odwoławczej oraz podatek VAT.

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	VI Ka 456/19
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1	
1. CZEŚĆ WSTĘPNA		

Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

Wyrok Sądu Rejonowego (...) z dnia 6 grudnia 2018 r. w sprawie o sygn. akt III K 1069/17

Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

1.3. Granice zaskarżenia

1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia

na korzyść

na niekorzyść

w całości

w części

#

co do winy

#

co do kary

#

co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia

1.3.2. Podniesione zarzuty

Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji.

#	art. 438 pkt 1 k.p.k. - obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. - obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. - obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. - błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. - rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

1.4. Wnioski

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------

2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

2.1. Ustalenie faktów

2.1.1. Fakty uznane za udowodnione				
Lp.	Wskazać oskarżonego.	Wskazać fakt.	Dowód ze wskazaniem numeru karty, na której znajduje się dowód.	
1.		I. Ł. A. Ż.	zachowanie oskarżonych wyczerpujące znamiona występku z art. 286 § 1 kk	- zeznania świadka M. W. k. 28v-30, 102v-103, 482v-483, 779, 587-589 - kopie dokumentacji i korespondencji k. 33-74, 104-126, 137-151, 205-481, 514-515, 516-546, 607, 660-670, 671-723 - informacja z Grupy O. k. 487
2.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione				
Lp.	Wskazać oskarżonego.	Wskazać fakt.	Dowód ze wskazaniem numeru karty, na której znajduje się dowód.	
-----	-----	-----	-----	-----

.2. Ocena dowodów

2.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Wskazać fakt	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu.
zachowanie oskarżonych wyczerpujące znamiona występku z art. 286 § 1 kk	zeznania pokrzywdzonej M. W. oraz wskazana wyżej dokumentacja	wskazane dowody są spójne, logiczne, wzajemnie uzupełniają się. Zeznania pokrzywdzonej są konsekwentne, jasne i wraz ze wskazaną dokumentacją tworzą spójną całość.

2.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)		
Wskazać fakt	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu.
1.	wyjaśnienia oskarżonych I. Ł. oraz A. Ż.	Mając na uwadze treść uznanych za wiarygodne wskazanych wyżej dowodów wyjaśnienia oskarżonych nie mogły się ostać, o czym szczegółowo w dalszej części uzasadnienia.

3. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków		
Lp.	Zarzut	
1.	Wskazany w apelacji prokuratora polegający na naruszeniu przepisów postępowania, które miało wpływ na treść wyroku tj. z art. 438 pkt 2 k.p.k.	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny

Zwiężle o powodach uznania zarzutu za zasadny lub niezasadny.		
W ocenie Sądu Okręgowego w niniejszej sprawie doszło do naruszenia treści przepisów procedury karnej, ale nie wskazanych w apelacji lecz w treści art. 7 k.p.k. i art. 5 § 2 k.p.k. co miało wpływ na treść wyroku, o czym szczegółowo w dalszej części uzasadnienia.		
Wniosek		
O uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny	
Zwiężle o powodach uznania wniosku za zasadny lub niezasadny.		
Zgodnie z art. 454 § 1 k.p.k. sąd odwoławczy nie może skazać oskarżonego, który został uniewinniony w pierwszej instancji, dlatego też z uwagi na zawartą w tym przepisie regułę ne peius, wyrok w niniejszej sprawie podlegał uchyleniu, a sprawa przekazaniu do ponownego rozpoznania przez Sąd Rejonowy (...)		
Lp.	Zarzut	
2.	Wskazany w apelacji prokuratora polegający na błędzie w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny
Zwiężle o powodach uznania zarzutu za zasadny lub niezasadny.		

<p>W ocenie Sądu Okręgowego w niniejszej sprawie doszło do błędu w ustaleniach faktycznych, a nastąpiło to na skutek naruszenia treści przepisów procedury karnej w postaci art. 7 k.p.k. i art. 5 § 2 k.p.k. co miało wpływ na treść wyroku, o czym szczegółowo w dalszej części uzasadnienia.</p>		
<p>Wniosek</p>		
<p>O uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>	
<p>Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny lub niezasadny.</p>		
<p>Zgodnie z art. 454 § 1 k.p.k. sąd odwoławczy nie może skazać oskarżonego, który został uniewinniony w pierwszej instancji, dlatego też z uwagi na zawartą w tym przepisie regułę ne peius, wyrok w niniejszej sprawie podlegał uchyleniu, a sprawa przekazaniu do ponownego rozpoznania przez Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi – Południe w Warszawie.</p>		

<p>4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU</p>	
<p>Wskazać wszystkie okoliczności, które sąd uwzględnił z urzędu, niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów (art. 439 k.p.k., art. 440 k.p.k.).</p>	
<p>1.</p>	<p>-----</p>
<p>Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności.</p>	

-----	-----
5. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO	
5.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji	
1	Przedmiot utrzymania w mocy

Zwi ęz le o powodach utrzymania w mocy.	

5.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji	
1.	Przedmiot i zakres zmiany

Zwi ęz le o powodach zmiany.	

5.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji	
5.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia	
1.	----- # art. 439 k.p.k.
Zwi ęz le o powodach uchylenia.	
-----	-----

	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.
Związłe o powodach uchylenia.		
-----	-----	
	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Związłe o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia.		
-----	-----	
4.	Konieczność warunkowego umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Związłe o powodach uchylenia i warunkowego umorzenia ze wskazaniem podstawy prawnej warunkowego umorzenia postępowania.		
-----	-----	
5.		# art. 454 § 1 k.p.k.
Związłe o powodach uchylenia.		
Analizując zaskarżone orzeczenie przez przyzmat zarzutów podniesionych w apelacji prokuratora Sąd Okręgowy w całości je podzielił. Wskazać jednak należy, że doszło do naruszenia treści art. 7 k.p.k. oraz art. 5 § 2 k.p.k. nie zaś przepisów wskazanych w apelacji. Przed wszystkim należy stwierdzić, że ocena dowodów zgromadzonych w niniejszej sprawie została		

dokonana przez Sąd I instancji z naruszeniem zasad określonych w tym przepisie. Jak wielokrotnie podkreślano w doktrynie i orzecznictwie, przekonanie Sądu o wiarygodności jednych dowodów i niewiarygodności innych pozostaje pod ochroną art. 7 kpk wtedy, gdy: jest poprzedzone ujawnieniem w toku rozprawy głównej całokształtu okoliczności sprawy (art. 410 kpk) i to w sposób podyktowany obowiązkiem dochodzenia prawdy (art. 2 § 2 kpk), stanowi wyraz rozważenia wszystkich tych okoliczności przemawiających zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść oskarżonego (art. 4 kpk), jest wyczerpujące i logiczne - z uwzględnieniem wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego - uargumentowane w uzasadnieniu wyroku (art. 424 § 1 pkt 1 kpk). Akcentuje to szereg orzeczeń Sądu Najwyższego i sądów apelacyjnych (por. wyrok SN z 3.09.1998 r. sygn. V KKN 104/98 – Prokuratura i Prawo rok 1999, nr 2, poz. 6; a także wyrok SA w Łodzi z 20.03.2002 r. sygn. II AKa 49/02 – Prokuratura i Prawo rok 2004, nr 6, poz. 29). Wymogom tym Sąd Rejonowy nie sprostał w niniejszej sprawie.

Przed wszystkim należy zauważyć, że Sąd Rejonowy nie ocenił zebranego w sprawie materiału dowodowego w sposób kompleksowy, a dysponował nie tylko wyjaśnieniami oskarżonych, zeznaniami pokrzywdzonej M. W., ale również obszerną dokumentacją w postaci kopii dokumentów związanych ze sprawą, w tym przede wszystkim korespondencji e-mailowej. Sąd Rejonowy podszedł do treści zeznań pokrzywdzonej nie przez pryzmat ich wzajemnej spójności, kompatybilności z treścią zgromadzonych dokumentów oraz

logiki wypowiedzi, zgodności z elementarnymi zasadami doświadczenia życiowego i zawodowego, ale ocenił materiał dowodowy w oderwaniu od siebie, wybiórczo podchodząc do ujawnionych okoliczności sprawy i rozpatrując poszczególne fakty w oderwaniu od pozostałych.

Sąd I instancji w sposób zupełnie dowolny ocenił wyjaśnienia oskarżonych oraz zeznania M. W. i kwestie wynikające z dokumentacji. Z pisemnych motywów wyroku nie wynika zaś jakie okoliczności miał na względzie Sąd dyskredytując zeznania pokrzywdzonej, a dając wiarę twierdzeniom oskarżonych. Sąd Rejonowy w sposób zupełnie nielogiczny i dowolny uznał, że zeznania pokrzywdzonej nie są wystarczającym materiałem dowodowym na stwierdzenie winy oskarżonych z uwagi na przedstawienie przez nie uchwał i faktur wskazujących na przeznaczenie wpłaconych przez pokrzywdzoną pieniędzy na cele statutowe.

Zeznania M. W. są logiczne, szczegółowe oraz zgodne z treścią przedstawionej przez nią dokumentacji – kopii korespondencji e-mailowej. Należy zauważyć, że jak wynika z tych jasnych zeznań, pokrzywdzona zgłosiła się do kancelarii tylko i wyłącznie dlatego, że pomagała ona bezpłatnie osobom, którym groziła eksmisja. Trudno zatem logicznie przyjąć, że M. W., która nie miała pieniędzy i była zagrożona eksmisją wpłaciłaby łącznie kwotę 6.000 zł na cele statutowe kancelarii, skoro jej samej groziła bezdomność. Należy podkreślić, że pieniądze pokrzywdzona przekazała w dwóch ratach (przy czym

szczegółowo opisała uzgodnienia z oskarżonymi co do płatności tych rat podając również chociażby takie niuanse przekazania pieniędzy jak schowanie ich przez jedną z oskarżonych do stanika), a nastąpiło to po wymianie e-maili z dnia 5 i 6 czerwca 2016 r. (vide k. 36-38). Oceniając wyjaśnienia oskarżonych oraz pozostały materiał dowodowy nie można pominąć szczegółowej analizy treści tych wiadomości e-mail. Z wiadomości tych bowiem wynika, że to oskarżona I. Ł. kontaktując się z maila (...) w dniu 5 czerwca 2016 r. zainicjowała temat „unieważnienia licytacji”. Analiza treści tych wiadomości wskazuje na celowe używanie słów dotyczących „nieformalnego” „załatwienia” sprawy, powoływania się na „wydanie postanowienia o unieważnieniu licytacji”, wymienianie wręcz nazwiska sędzi orzekającej w Sądzie Okręgowym w Płocku, powoływanie się na znajomości w Komendzie Stołecznej Policji. Podkreślenia wymaga, że M. W. w korespondencji wręcz dopytywała, czy jest możliwe unieważnienie licytacji, czy jest to może pomyłka, ale była zapewniana o tym, że nawet zostały przeprowadzone w jej sprawie wstępne rozmowy. Treść korespondencji wskazuje jednoznacznie na celowe wprowadzanie pokrzywdzonej w błąd. Dodatkowo w korespondencji e-mailowej z dnia 19 i 20 lipca 2016 r. (k.40, 41) poruszany jest już temat prawnika z biura (...) zaś w dniu 28 lipca 2016 r. zostaje założone konto pocztowe (...) z e-maila zewnętrznego (...), którym posługiwała się oskarżona I. Ł. i z adresu tego zaczynają być wysyłane wiadomości do pokrzywdzonej dalej wprowadzające ją w błąd. W tym miejscu stwierdzić należy, że nie

jest konieczne czynienie przez Sąd ustaleń co do osoby adwokata M., bowiem z informacji z k. 487 jasno wynika proceder założenia konta pocztowego na tę osobę. Z kolei analiza treści wiadomości, w której pojawiła się kwestia zapłaty 8.000 zł (k. 37-39) potwierdza zeznania pokrzywdzonej dotyczące celu i przeznaczenia tej kwoty i w żaden sposób nie można uznać w tym świetle ostatecznie wpłaconej łącznie kwoty 6.000 zł za wpłaconą przez M. W. na cele statutowe kancelarii.

W sytuacji spójności i logiki depozycji M. W. oraz treści wymienionych dokumentów wyjaśnienia oskarżonych nie mogą się ostać. Na marginesie należy stwierdzić i podkreślić, że Sąd Rejonowy zupełnie pominął fakt, że korzyścią majątkową może być również korzyść dla innego podmiotu, jak i nie wziął pod uwagę etapu procesu, na którym oskarżone przedłożyły uchwały i faktury.

Z uzasadnienia pisemnego wyroku wynika, że Sąd Rejonowy powziął wątpliwości i z tego powodu zastosował zasadę in dubio pro reo wynikającą z art. 5 § 2 k.p.k. Zasadę tę jednak można stosować dopiero wtedy, gdy możliwość dokonania pewnych ustaleń za pomocą swobodnej oceny dowodów została wyczerpana. Przyjmuje się, że sytuacja równoznaczna z "niedającymi się usunąć wątpliwościami" jest kategorią obiektywną w tym sensie, że zasady logicznego rozumowania, doświadczenia życiowego lub nauki nie pozwalają ustalić określonego faktu (zob. wyr. SA we Wrocławiu z 31.1.2012 r., II AKa 403/11, L.). Wszelka wątpliwość w zakresie ustaleń faktycznych

powinna być wyjaśniona i usunięta przez wszechstronną inicjatywę dowodową organu procesowego i gruntowną analizę całego dostępnego materiału dowodowego. Dopiero wtedy, gdy po wykorzystaniu wszelkich istniejących możliwości wątpliwość nie zostanie usunięta, należy ją wytłumaczyć w sposób korzystny dla oskarżonego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 czerwca 1991 r., sygn. WR 108/91, OSNKW 1992/1-2/14). Koniecznym jest przy tym zaakcentowanie, iż występowanie rozbieżności w materiale dowodowym, nie może skutkować interpretacją ich na korzyść oskarżonego, gdyż sprowadzałoby się to do automatycznego dawania wiary dowodom korzystnym dla niego i odrzucaniu dowodów go obciążających. Dlatego też występujące okoliczności uwzględnia się na korzyść oskarżonego, gdy nie można ich rozstrzygnąć zgodnie z zasadami prawidłowego rozumowania, wskazaniami wiedzy i doświadczenia życiowego, bądź poprzez kontynuowanie postępowania dowodowego. Obowiązek dokonywania oceny wiarygodności dowodów w oparciu o wszechstronną, zgodną z zasadami logicznego rozumowania, wskazaniami wiedzy i doświadczenia życiowego analizę ustanowiony jest w art. 7 kpk.

5.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania

Rozpoznając sprawę Sąd Rejonowy ponownie przeprowadzi postępowanie dowodowe. Następnie zebrany i należycie ujawniony na

rozprawie materiał dowodowy Sąd podda wszechstronnej, gruntownej ocenie, uwzględniającej reguły określone w art. 7 kpk i wyprowadzi racjonalne wnioski w przedmiocie odpowiedzialności karnej oskarżonych w ramach zarzucanego im czynu.		
5.4. Inne rozstrzygnięcia z wyroku		
Lp.	Wskazać punkt rozstrzygnięcia z wyroku.	Przytoczyć okoliczności.
	-----	-----
6. Koszty Procesu		

Wskazać oskarżonego.	Wskazać punkt rozstrzygnięcia z wyroku.	Przytoczyć okoliczności.
I. Ł. A. Ż.	II.	Zgodnie z wnioskiem obrońców z urzędu oskarżonych, Sąd zasądził od Skarbu Państwa na ich rzecz wynagrodzenie za obronę w instancji odwoławczej wraz z podatkiem od towarów i usług.

	7. PODPIS	
1.3 G. zaskarżenia		
Wpisać kolejny numer załącznika 1		
Podmiot wnoszący apelację	prokurator	
Rozstrzygnięcie, rozstrzygnięcia	brak albo	wyrok w całości

ustalenie, którego dotyczy apelacja			
1.3.1 Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
1.3.2 Podniesione zarzuty			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji.			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. - obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu		
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. - obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu		
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. - obraza przepisów postępowania, jeżeli		

	mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. - błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. - rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	
1.4. Wnioski		
#	Uchylenie	# zmiana